



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

# NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 668/2018-44

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 24. apríla 2019 v senáte zloženom z predsedníčky Jany Baricovej a zo sudcov Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a Mojmíra Mamojku v konaní o ústavnej sťažnosti [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpených Advokátskou kanceláriou JUDr. Danica Birošová, s. r. o., Piaristická 46, Trenčín, v mene ktorej koná advokátka JUDr. Danica Birošová, pre namietané porušenie ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Trenčín v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 128/2010 takto

## **r o z h o d o l :**

1. Základné právo [REDACTED] a [REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Trenčín v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 128/2010 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Trenčín v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 128/2010 p r i k a z u j e konať bez zbytočných priet'ahov.

3. [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] p r i z n á v a finančné zadost'učinenie spoločne a nerozdielne v sume 4 000 € (slovom štyritisíc eur), ktoré j e im Okresný súd Trenčín p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Okresný súd Trenčín j e p o v i n n ý nahradiť [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] trovy konania v sume 390,50 € (slovom tristodevät'desiat eur a päťdesiat centov) na účet ich právnej zástupkyne Advokátskej kancelárie JUDr. Danica Birošová, s. r. o., Piaristická 46, Trenčín, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

### **O d ô v o d n e n i e :**

#### **I.**

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. novembra 2018 doručená ústavná s'ťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „s'ťažovatelia“), pre namietané porušenie ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Trenčín (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 128/2010 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Z ústavnej s'ťažnosti a príloh k nej pripojených vyplýva, že s'ťažovatelia sú stranami sporu o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam v procesnom postavení žalovaných v 1. a 2. rade. Napadnuté konanie začalo žalobou žalobcu podanou okresnému súdu 28. mája 2010, ktorá okrem s'ťažovateľov smerovala proti ďalším šiestim žalovaným.

3. Okresný súd vo veci rozhodol rozsudkom z 18. júna 2014 tak, že žalobu zamietol. Na základe odvolania žalobcu Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) uznesením

č. k. 6 Co 783/2014-220 z 30. júna 2015 zrušil rozsudok okresného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Sťažovatelia v ústavnej sťažnosti ďalej uvádzajú:

*«Prvé pojednávanie na Okresnom súde Trenčín po vrátení veci z Krajského súdu bolo až po takmer roku a pol a to dňa 13.02.2017. Žalobca zmenil právneho zástupcu a stal sa ním JUDr. Ján Legerský. Na tomto pojednávaní PZ žalobcu uviedol, že: „vzhľadom na nový CSP a skutočnosť, že súdny znalec Ing. Špaček už nepracuje, pokiaľ súd poskytne lehotu, my sme schopní zabezpečiť aj súkromný znalecký posudok ohľadne tých skutočností, ktoré uviedol aj KS vo svojom rozhodnutí...»*

*Na to sudkyňa vyhlásila uznesenie: „Dnešné pojednávanie sa odročuje na neurčito za účelom poskytnutia žalobcovi 3-mesačnej lehoty na predloženie súkromného znaleckého posudku v potrebnom počte vyhotovení pre každú stranu sporu a súd“...*

*Dňa 26.02.2018 (po ďalšom roku) sa uskutočnilo ďalšie pojednávanie súdu, na ktoré sa bez ospravedlnenia nedostavili žalovaný (správne žalobca, pozn.) ani jeho právny zástupca, dostavili sme sa osobne my, žalovaní 1) a 2), žalovaná 3 a žalovaná 4 v zastúpení [REDAKOVANÉ]. Na tomto pojednávaní sudkyňa uviedla, že poskytne poslednú dvojmesačnú lehotu na predloženie geometrického plánu na zidentifikovanie pôvodných pozemno-knižných parciel, od ktorých odvodzuje svoje vlastnícke právo žalobca z dedičského rozhodnutia bývalého štátneho notárstva Trenčín sp. zn. D 1340/76 na súčasný stav s tým, že ak takýto súkromný ZP nepredloží, súd žalobe nemôže vyhovieť. Takto bolo sformulované aj uznesenie súdu...*

*Dňa 25.04.2018 sa uskutočnilo pojednávanie súdu, na ktoré sa bez ospravedlnenia nedostavili žalovaný (správne žalobca, pozn.) ani jeho právny zástupca, dostavili sme sa osobne len my, žalovaní 1) a 2). Súd nás informoval, že deň pred pojednávaním PZ žalobcu požiadal súd o poskytnutie ďalšej lehoty na doplnenie dokladov a úpravy petitu žaloby a to najmenej 1 mesiac...*

*S odročením pojednávanie sme dôrazne nesúhlasili a pojednávania sme sa zúčastnili.*

*Sudkyňa na tomto pojednávaní uviedla svoj predbežný názor: „Keďže predložený geometrický plán výkaz výmer neobsahuje identifikáciu pôvodných pozemno-knižných parciel uvedených v zápisniciach č. 1042, 378, 232 k. ú. [REDAKOVANÉ] z dedičského rozhodnutia*

bývalého štátneho notárstva Trenčín sp. zn. D 1340/76-14 so súčasným stavom evidovanom v katastri nehnuteľností, súd žalobu považuje za nedôvodnú, pretože žalobca nepreukázal svoj tvrdený žalobný návrh. Žaloba je z tohto dôvodu na zamietnutie“. Pojednávanie sudkyňa odročila na 30.05.2018...

Dňa 25.05.2018 (5 dní pred plánovaným pojednávaním) predložil právny zástupca žalobcu ďalší v poradí druhý po sebe návrh o odročenie pojednávania naplánovaného na 30.05.2018 o 8,30 hod., tentokrát z dôvodu ochorenia žalobcu.

Právny zástupca žalobcu o. i. vo svojom návrhu dôvodí, že on nemá možnosť (25.05.2018) s klientom vec prejednať najmä v záujme doriešenia úpravy žalobného petitu v zmysle zabezpečovaných geometrických plánov a teda že nemôže zabezpečiť účinnú ochranu jeho práv ako strany sporu v konaní.

My ako žalovaní 1) a 2) sme sa k návrhu PZ žalobcu na odročenie plánovaného pojednávania na deň 30.05.2018 písomne na súd vyjadrili. Vo svojom písomnom vyjadrení, predloženom k tomuto návrhu na odročenie pojednávania sme poukázali na zákonnú úpravu týkajúcu sa konania súdu prvej inštancie. Podľa § 178 ods. 2 CSP predvolanie sa doručuje strane alebo jej zástupcovi tak, aby mali dostatok času na prípravu, spravidla najmenej päť dní pred dňom, keď sa má pojednávanie konať. Piaty deň pred konaním naplánovaného pojednávania bol piatok 25.5.2018; z toho, že právneho zástupcu navštívila manželka žalobcu dedukujeme, že právny zástupca sa ani v ten deň nemal stretnúť so svojim klientom kvôli doriešeniu úpravy žalobného petitu. Na túto činnosť mal však právny zástupca žalobcu lehotu celý jeden mesiac odo dňa jeho prvého návrhu na odročenie pojednávania naplánovaného pôvodne na 25.04.2018. Zmenu petitu, ako aj znalecký posudok mal mať pripravený už na prvom pojednávaní po vrátení veci z Krajského súdu v Trenčíne dňa 26.02.2017. Nesúhlasili sme s odročením pojednávania, naplánovaného na 30.05.2018. Videli sme v návrhu na odročenie zo strany PZ žalobcu jeho ďalšie obštrukcie. Žiadali sme súd o zabezpečenie pojednávania v naplánovanom čase poukazujúc na to, že základným právom účastníka súdneho konania je, aby bolo vo veci rozhodnuté bez zbytočných prieťahov v konaní, keďže konanie je vedené od roku 2010. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sme sa stali účastníkmi konania v procesnom postavení žalovaných účastníkov konania. Žiadali sme súd, aby na pojednávaní

*dňa 30.05.2018 rozhodol vo veci a oznámili sme, že pojednávania sa zúčastníme aj s právnym zástupcom...*

*Dňa 30.05.2018 sme sa chceli zúčastniť naplánovaného pojednávania, čakali sme pred pojednávacou miestnosťou na súde. Okrem nás a našej právnej zástupkyne tam nebol nikto. Po príchode sudkyne s asistentkou nám bolo oznámené, že pojednávanie je odročené. Pojednávanie sa teda neuskutočnilo, sudkyňa vyhovelá žiadosti PZ žalobcu. Na našu žiadosť, aby bola spísaná zápisnica nám bolo odpovedané, že zápisnica sa písať nebude.*

*Ďalšie predvolanie na pojednávanie bolo na 10.09.2018, ktoré však bolo písomne odročené z dôvodov na strane sudcu a nové predvolanie na pojednávanie bolo na deň 24.09.2018.*

*Dňa 24.09.2018 sme sa zúčastnili posledného pojednávania vo veci, okrem nás tam bola len žalovaná 3), ostatní žalovaní sa už ani neunúvali prísť. Sudkyňa konštatovala, že opäť nebola do začiatku pojednávania predložená identifikácia pôvodných pozemkovo knižných parciel. PZ žalobcu potom na pojednávaní predložil nekonkrétnu grafickú identifikáciu pozemkov bez sprievodného textu a vysvetlenia a požiadal súd o rozhodnutie v procesnom návrhu žalobcu ohľadne žalovaného 3). Na tomto pojednávaní sme vzniesli námietku na ďalšie nezákonné vedenie tohto súdneho sporu poukazujúc na sudcovskú koncentráciu konania a na to, že je povinnosťou strán sporu uplatniť prostriedky procesnej obrany a útoku (medzi ktoré sa radia aj návrhy na vykonanie dôkazov v zmysle § 149 CSP) včas. Prostriedky procesného útoku a obrany nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, keby konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania. Na prostriedky, ktoré neboli uplatnené včas, nemusí súd prihliadnuť, najmä ak by to vyžadovalo nariadenie ďalšieho pojednávania alebo vykonanie ďalších úkonov. Na pojednávaní sme navrhli súdu, aby vydal rozsudok z dôvodu, že žalobca neunesol dôkazné bremeno a to aby súd žalobu zamietol a priznal trovy konania. Sudkyňa odročila pojednávanie na 14.11.2018 o 10.00 hod. a požiadala o písomné vyjadrenie k tým grafickým identifikáciám...*

*Dňa 18.10.2018 sme predložili na konajúci súd písomné vyjadrenie k posledne predloženej grafickej identifikácii pozemkov, ktoré predložil právny zástupca žalobcu. Zároveň sme zopakovali naše dôkazy o existencii vlastníctva k nehnuteľnosti, ktorá je predmetom sporu, a to v genéze od roku 1927 od rodičov našej právnej predchodkyne až po*

*nás - žalovaných 1) a 2) po prevode prostredníctvom kúpnej zmluvy. Záverom sme vyjadrili presvedčenie, že na plánovanom pojednávaní 14.11.2018 už bude rozhodnuté vo veci.»*

5. Vzhľadom na uvedené sťažovatelia navrhujú, aby ústavný súd po prijatí veci na ďalšie konanie vo veci samej nálezhom takto rozhodol:

*„1. Základné právo sťažovateľov... na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Trenčín v konaní vedenom pod sp. zn.: 12 C/128/2010 porušené bolo.*

*2. Okresnému súdu Trenčín v konaní vedenom pod sp. zn.: 12 C/128/2010 prikazuje konať bez zbytočných prietáhov.*

*3. Sťažovateľom... priznáva finančné zadostučinenie v sume 5.000,- €..., ktoré je Okresný súd Trenčín povinný im vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.*

*4. Okresný súd Trenčín je povinný uhradiť sťažovateľom... trovy konania v sume 390,50 €... na účet Advokátskej kancelárie JUDr. Danica Birošová, s. r. o... do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“*

6. Uznesením sp. zn. IV. ÚS 668/2018 zo 6. decembra 2018 ústavný súd v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcov Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a Ladislava Orosza prijal ústavnú sťažnosť sťažovateľov na ďalšie konanie.

7. Okresný súd sa na základe výzvy ústavného súdu z 3. januára 2019 vyjadril k ústavnej sťažnosti prípisom sp. zn. Spr 43/2019 z 24. januára 2019, ktorý bol ústavnému súdu doručený 18. februára 2019. Súčasne predseda okresného súdu oznámil, že súhlasí s tým, aby ústavný súd upustil od ústneho pojednávania.

8. Predseda okresného súdu vo svojom prípise uviedol prehľad procesných úkonov vykonaných v napadnutom konaní, následne poukázal na to, že konajúci súd nebol nečinný, úkony vykonával priebežne a uskutočňoval pojednávania, ktoré ale museli byť menené, resp. zrušené na žiadosť strán sporu, resp. ich právnych zástupcov. Predseda okresného súdu považoval predmetnú právnu vec za skutkovo zložitú, keďže ide „o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam a vo veci bolo potrebné vykonať znalecké dokazovanie, pričom

*žalobca opakovane menil žalobný petit. Vec už bola v minulosti rozhodnutá, a to rozsudkom zo dňa 18. 06. 2014, avšak tento bol na základe odvolania žalobcu zrušený. I toho času je vec rozhodnutá rozsudkom tak, že žaloba bola opäť zamietnutá. Tento rozsudok zatiaľ právoplatnosť nenadobudol z dôvodu podaného odvolania žalobcu.“.*

9. Predseda okresného súdu k svojmu prípisu priložil aj vyjadrenie zákonnej sudkyne, ktorá rozhoduje v predmetnej veci. Zákonná sudkyňa uviedla, že vo veci konala tak, „aby sa vec konečne rozhodla a nebolo potrebné podávať novú žalobu. Avšak žalobca svojimi procesnými úkonmi zmaril snahu zákonného sudcu o konečné rozhodnutie vo veci samej. Napriek poskytnutej dlhej lehote (čo žalovaní namietali) ne predloženie súkromného znaleckého posudku z dôvodu, že súdnych znalcov z odboru geodézie a kartografie je málo, posudky podávajú v dlhej lehote, žalobca znalecký posudok nepredložil. Okrem toho senát zákonného sudcu 12 C je od vzniku KS TN v r. 1997 ako aj ostatných civilných sudcov stále nadmerne zaťažený (do 300 nerozhod. vecí) nerozhodnutými i obživnutými spormi.“.

10. Ústavný súd 20. februára 2019 zaslal vyjadrenie okresného súdu právnej zástupkyňi sťažovateľov s možnosťou zaujatia stanoviska v lehote 10 dní od doručenia prípisu. Právna zástupkyňa sťažovateľov sa k stanovisku okresného súdu vyjadrila podaním doručeným ústavnému súdu 8. marca 2019.

11. Právna zástupkyňa sťažovateľov vo svojom podaní oznámila, že súhlasí s upustením od ústneho pojednávania a pripojila stanovisko sťažovateľov, v ktorom uvádzajú, že zbytočné prietahy v napadnutom konaní vznikli najmä po rozhodnutí krajského súdu ako odvolacieho súdu a vrátení veci okresnému súdu. Podľa sťažovateľov okresný súd dostatočne nevyužil možnosť urýchliť konanie, ktorá vyplýva zo zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“). Sťažovatelia zdôrazňujú, že ďalší postup okresného súdu po vrátení veci vyplýval zo záväzného právneho názoru krajského súdu – jeho úlohou bolo „zabezpečenie znaleckého posudku, vypočutie znalca, zabezpečenie príslušných geometrických plánov na vykonateľnosť navrhnutého žalobcovho petitu v podobe zápisu do katastra nehnuteľnosti a tieto podklady, keďže neboli predložené na súd v prvom konaní, v druhom konaní sa

*zaviazal zabezpečiť ich žalobca a jeho právny zástupca.“. Žalobca podľa sťažovateľov oddŕaľoval predloženie predmetných dôkazov a okresný súd tento postup toleroval. Sťažovatelia upozorňovali na dodržiavanie ustanovení Civilného sporového poriadku, „vediac, že nie je možné zo strany žalobcu predložiť požadované dôkazy, nakoľko dôkazy o svojom vlastníctve k celej nehnuteľnosti (k časti ktorej sa domáhal určenia vlastníctva žalobca) mal súd predložené zo strany sťažovateľov - písomné dokumenty, ako i z osobná svedecká výpoveď právnej predchodkyne sťažovateľov (predošlej vlastníčky ich nehnuteľností) na súde.“. Sťažovatelia tiež uvádzajú, že o odročenie pojednávania požiadali iba raz z dôvodu kolízie pojednávanií ich právnej zástupkyne, ktorá ich zastupuje od začiatku konania. Podľa sťažovateľov zo stanoviska zákonnej sudkyne vyplýva, že „sudca sa málo, alebo vôbec sa nebránil obštrukciám v konaní zo strany žalobcu a jeho právneho zástupcu. Poskytol žalobcovi veľmi dlhú lehotu na dodanie súkromného znaleckého posudku, ktorú viac krát predĺžil a aj napriek tomu doklady žalobca nepredložil. Sudca priznáva aj namietanie sťažovateľov na jednostranné zvýhodňovanie žalobcu v poskytovaní ďalších lehôt na dodanie dokladov zo strany žalobcu a tým neúmerného predlžovania súdneho sporu, teda quasi priznáva porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov.“.*

12. Žalobca doručil ústavnému súdu 2. apríla 2019 z vlastnej iniciatívy podanie, v ktorom uvádza svoje vyjadrenie k napadnutému konaniu. Vysvetľuje dôvody, pre ktoré podal okresnému súdu žalobu, a tiež podáva svoje stanovisko k tvrdeniam žalovaných – vrátane sťažovateľov – ktoré uvádzali na pojednávaniach, resp. v písomných podaniach.

13. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), ktorý sa použije aj na konania začaté podľa zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov, upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou, stanoviskami účastníkov konania, ako aj s obsahom spisu dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

## II.

14. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

15. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

16. V súlade s čl. II bodom 2 písm. a) Dodatku č. 1 k Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. marca 2018 do 28. februára 2019 v období od 17. februára 2019 do prijatia nového rozvrhu práce pri predkladaní vecí do senátu Miroslavom Durišom (sudca spravodajca) pracuje prvý senát ústavného súdu v zložení Jana Baricová (predsedníčka senátu), Miroslav Duriš a Mojmír Mamojka. Vzhľadom na uvedené senát ústavného súdu rozhodol vo veci ústavnej sťažnosti sťažovateľov v zložení tak, ako to je uvedené v záhlaví tohto nálezu.

## III.

17. Z ústavnej sťažnosti sťažovateľov vyplýva, že namietajú porušenie základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v napadnutom konaní. K porušeniu tohto základného práva malo podľa sťažovateľov dôjsť postupom okresného súdu po rozhodnutí krajským súdom ako súdom druhej inštancie o odvolaní žalobcu a po vrátení vecí na ďalšie konanie. Vychádzajúc z argumentácie sťažovateľov, ústavný súd sa zamerail na skúmanie ústavnej udržateľnosti postupu okresného súdu v špecifikovanej časti napadnutého konania. Zo súdneho spisu okresného súdu ústavný súd zistil nasledujúci prehľad procesných úkonov:

- Krajský súd rozhodol 30. júna 2015 o odvolaní žalobcu tak, že zrušil rozsudok okresného súdu z 18. júna 2014 a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Dňa 31. júla 2015 bol súdny spis vrátený okresnému súdu.

- Dňa 27. januára 2016 okresný súd vyžiadal geometrický plán, kópie pozemnoknižných vložiek a listy vlastníctva od Okresného úradu Trenčín, katastrálneho odboru (ďalej len „okresný úrad“). Tieto listiny boli okresnému súdu doručené 16. februára 2016.

- Dňa 8. septembra 2016 okresný súd uložil právnenému zástupcovi žalobcu – ktorého si ustanovil 14. apríla 2016 – aby sa vyjadril k žalobe a ďalším návrhom na dokazovanie v lehote dvoch mesiacov. Okresný súd tiež žiadal okresný úrad o doručenie kópie geometrického plánu, ktorý mu okresný úrad doručil 5. októbra 2016.

- Žalobca doručil 7. novembra 2016 okresnému súdu podanie, v ktorom navrhol, aby sa dokazovanie doplnilo znaleckým posudkom a aby súdneho znalca ustanovil okresný súd. Až takto bude možné prípadne upraviť petit žaloby a navrhnúť ďalšie dôkazy.

- Dňa 30. decembra 2016 okresný súd nariadil pojednávanie na 13. február 2017.

- Na pojednávaní 13. februára 2017 okresný súd oboznámil listiny, ktoré doručil okresný úrad. Právny zástupca žalobcu uviedol, že súdny znalec, ktorý v napadnutom konaní vypracoval znalecký posudok, už činnosť nevykonáva, preto žalobca zabezpečí súkromný znalecký posudok. Okresný súd pojednávanie odročil na neurčito a určil žalobcovi lehotu troch mesiacov na predloženie súkromného znaleckého posudku.

- Dňa 12. mája 2017 doručil žalobca podanie, v ktorom uviedol, že ďalší znalecký posudok do 13. mája 2017 nepredloží, v napadnutom konaní bol už vypracovaný znalecký posudok súdnym znalcom, ktorého ustanovil okresný súd, a náklady tohto znaleckého dokazovania uhradil. Žalobca uviedol, že *„právny stav veci mi nenariaďuje vykonať túto povinnosť... doklad o mojom dedičstve je predložený na okresnom súde.“*

- Okresný súd uznesením z 20. júna 2017 uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť preddavok na trovy dôkazu v sume 700 €.

- Dňa 28. augusta 2017 žalobca doručil okresnému súdu kópiu geometrického plánu vyhotoveného na podnet [REDAKOVANÉ] – od ktorej nadobudli nehnuteľnosti sťažovatelia.

- Dňa 7. septembra 2017 okresný súd nariadil pojednávanie na 16. október 2017.

- Dňa 10. októbra 2017 žalobca doručil okresnému súdu geometrický plán, ktorý má dokazovať jeho vlastnícke právo k sporným parcelám.

- Okresný súd z dôvodov na jeho strane zrušil 11. októbra 2017 termín pojednávania nariadeného na 16. október 2017 a nariadil pojednávanie na 6. november 2017.

- Dňa 19. októbra 2017 žalobca požiadal o zmenu termínu pojednávania z dôvodu kúpeľnej liečby. Okresný súd následne 20. októbra 2017 zrušil pojednávanie a nariadil pojednávanie na 4. december 2017.

- Dňa 24. novembra 2017 právny zástupca žalobcu požiadal o odročenie pojednávania z dôvodu kolízie s iným pojednávaním. Z uvedeného dôvodu okresný súd zmenil termín pojednávania a nariadil ho na 17. január 2018.

- Dňa 28. novembra 2017 právna zástupkyňa sťažovateľov požiadala o zmenu termínu pojednávania určeného na 17. január 2018, sťažovatelia trvajú na jej účasti a nesúhlasia s iným zastúpením. Z tohto dôvodu okresný súd nariadil pojednávanie na 26. február 2018.

- Dňa 20. februára 2018 žalobca doručil podanie, v ktorom žiadal o uloženie povinnosti sťažovateľom a zabezpečenie vstupu na ním označené parcely „*odborníkom, ktorí odborne zamerajú moje parcely nadobudnuté podľa môjho zákonného dedičstva a to za účelom geometrického zamerania a vyhotovenia dokladu o vlastníctve mojich právnym dedičstvom nadobudnutých parciel.*“.

- Na pojednávaní 26. februára 2018 okresný súd konal v neprítomnosti žalobcu a poukázal na iné konanie, v ktorom je žalobca v pozícii žalovaného – ide o hornú časť prechodu. V uvedenom konaní bolo pojednávanie odročené pre účely predloženia geometrického plánu, resp. na vypracovanie súkromného znaleckého posudku. Z uvedeného dôvodu okresný súd odročil pojednávanie na 25. apríl 2018 a určil žalobcovi dvojmesačnú lehotu na predloženie geometrického plánu na zidentifikovanie pôvodných parciel.

- Dňa 23. apríla 2018 žalobca predložil geometrické plány z 8. marca 2018.

- Právny zástupca žalobcu doručil 24. apríla 2018 podanie a požiadal o poskytnutie ďalšej mesačnej lehoty na úpravu petitu žaloby. Uviedol, že predložil geometrický plán – identifikáciu parciel „*s ohľadom na dedičské rozhodnutie býv. ŠN v Trenčíne č. D 1340/76*“ – okrem geometrického plánu „*na jednu z častí posudzovaného pozemku, ktorý by mal byť*

*dohotovený v krátkom čase.*“. Právny zástupca zároveň ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní 25. apríla 2018.

- Okresný súd konal na pojednávaní 25. apríla 2018 v neprítomnosti žalobcu a zákonná sudkyňa poukázala na predložený geometrický plán, ktorý *„neobsahuje identifikáciu pôvodných pozemno-knižných parciel uvedených v zápisniciach... z dedičského rozhodnutia bývalého Štátneho notárstva v TN zo dňa 08. 10. 1976, č. k. D 1340/76-14 so súčasným stavom evidovanom v katastri nehnuteľností, súd žalobu považuje za nedôvodnú, pretože žalobca nepreukázal svoj tvrdený žalobný návrh...“*. Okresný súd pojednávanie odročil na 30. máj 2018.

- Dňa 25. mája 2018 právny zástupca žalobcu požiadal o odročenie pojednávania z dôvodu ochorenia žalobcu. Okresný súd z uvedeného dôvodu zmenil termín pojednávania a pojednávanie nariadil na 10. september 2018.

- Okresný súd 27. augusta 2018 z dôvodov na jeho strane zrušil pojednávanie nariadené na 10. september 2018 a pojednávanie nariadil na 24. september 2018.

- Na pojednávaní 24. septembra 2018 žalobca predložil zameranie parciel – grafickú identifikáciu. Podľa žalobcu geometrický plán nedoručil, keďže na základe vyjadrenia geodeta bolo možné vypracovať len grafickú identifikáciu, ktorá *„preukazuje, že časti pozemkov vedené vo vlastníctve žalovaných, sú vytvorené z pozemno-knižných parciel, ktoré v celosti alebo v podiele 1/2 zdedil žalobca...“*. Žalobca tiež uviedol, že *„zabezpečenie geometrického plánu ale najmä ZP, určite aj podľa poznatkov súdu, vyžaduje dlhšie časové obdobie, vzhľadom na nízky stav znalcov z príslušného odboru.“* Žalobca zároveň navrhol zmenu žaloby – zmenu žalovanej v 3. rade, ktorá darovala špecifikované nehnuteľnosti. Okresný súd pojednávanie odročil na 14. november 2018 – pre účely rozhodnutia o procesnom návrhu žalobcu, doručenia grafickej identifikácie neprítomným žalovaným a novému žalovanému.

- Dňa 25. septembra 2018 okresný súd rozhodol o procesnom návrhu žalobcu. Dňa 19. októbra 2018 sťažovatelia doručili vyjadrenie k listinám predloženým žalobcom.

- Žalobca požiadal 2. novembra 2018 o odročenie pojednávania z dôvodu kúpeľnej liečby. Dňa 5. novembra 2018 okresný súd žalobcovi oznámil, že termín pojednávania nezmení vzhľadom na to, že žalobca bol vypočutý a má právneho zástupcu, preto jeho

osobná účasť nie je nevyhnutná. Dňa 12. novembra 2018 právny zástupca žalobcu oznámil, že žalobca odvolal splnomocnenie, čím došlo k ukončeniu právneho zastúpenia.

- Na pojednávaní 14. novembra 2018 okresný súd konal v neprítomnosti žalobcu. Uviedol právny názor, že grafická identifikácia nestačí na zápis vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností, žalobca súkromný znalecký posudok doteraz nepredložil. Uviedol tiež, že *„(v)lastnícke právo sa nepremlčuje. Keď bude mať k dispozícii súkromný ZP, môže si podať kedykoľvek novú žalobu.“*. Okresný súd na pojednávaní rozhodol rozsudkom, ktorým žalobu zamietol.

- Dňa 23. novembra 2018 žalobca doručil potvrdenie o absolvovaní kúpeľnej liečby a následne 21. decembra 2018 doručil odvolanie proti rozsudku zo 14. novembra 2018.

- Dňa 7. januára 2019 okresný súd zaslal odvolanie žalobcu žalovaným a uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť súdny poplatok za odvolanie.

- Dňa 18. januára 2019 žalovaní v 4. a 5. rade a 24. januára 2019 sťažovatelia doručili vyjadrenia k odvolaniu žalobcu.

18. Sťažovatelia sa svojou ústavnou sťažnosťou domáhajú vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov, postupom okresného súdu v napadnutom konaní.

19. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

20. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného

súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04).

21. K základným povinnostiam súdu a sudcu patrí preto aj povinnosť zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník, resp. strana konania obrátila na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Táto povinnosť súdu a sudcu do 30. júna 2016 vyplývala z ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (najmä z § 6, § 100 ods. 1, § 117 ods. 1 a § 119 ods. 1) a s účinnosťou od 1. júla 2016 vyplýva z ustanovení Civilného sporového poriadku, najmä z jeho čl. 17 a § 157 ods. 1. Podľa čl. 17 CSP súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným priet'ahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb a podľa § 157 ods. 1 CSP súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania.

22. Ústavný súd vo svojej judikatúre (napr. IV. ÚS 22/02, III. ÚS 103/09) už uviedol, že nielen nečinnosť, ale aj nesprávna a neefektívna činnosť všeobecného súdu môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, a to v prípade, ak jeho činnosť nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovatelia na neho obrátili s návrhom, aby o ich veci rozhodol.

23. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). V súlade s judikatúrou ESĽP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00,

II. ÚS 32/02). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj ústavnú sťažnosť sťažovateľov.

24. Pokiaľ ide o kritérium, ktorým je právna a faktická zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že rozhodovanie o určení vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam tvorí bežnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov. Uvedené spory sa však vyznačujú rôznou skutkovou a právnou náročnosťou. Javí sa, že predmetná vec je právne zložitejšia – vzhľadom na to, že strany sporu preukazujú svoje vlastnícke práva právnymi titulmi, ktoré siahajú až do 40-tych rokov, resp. 70-tych rokov 20. storočia. V napadnutom konaní pritom bolo potrebné vykonať znalecké dokazovanie. Uvedený prvok právnej zložitosti veci ústavný súd zohľadnil pri určení výšky primeraného finančného zadost'učinenia.

25. Správanie sťažovateľov ako strany konania je druhým kritériom, ktoré sa uplatňuje pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priesťahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Pri preskúmaní tohto kritéria ústavný súd konštatuje, že nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by odôvodňovala záver, že k predĺženiu napadnutého konania v posudzovanom období prispeli relevantne sťažovatelia svojím správaním. V preskúmanom období raz požiadali o odročenie termínu pojednávania nariadeného na 17. január 2018, ktorého sa nemohla zúčastniť ich právna zástupkyňa. Inak v napadnutom konaní reagovali adekvátne na výzvy okresného súdu a zúčastňovali sa pojednávaniu.

26. Tretím kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v napadnutom konaní došlo k zbytočným priesťahom, bol postup okresného súdu. Ústavný súd konštatuje, že napadnuté konanie vedené okresným súdom pod sp. zn. 12 C 128/2010 začalo 28. mája 2010 – napadnuté konanie takto trvá takmer 9 rokov a dosiaľ nie je právoplatne skončené. Okresný súd prvýkrát rozhodol 18. júna 2014, t. j. po približne 4 rokoch, tento rozsudok však zrušil krajský súd na základe odvolania podaného žalobcom. Druhýkrát okresný súd rozhodol 14. novembra 2018, t. j. po 8 rokoch a 6 mesiacoch.

27. Sťažovatelia predovšetkým namietajú porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v napadnutom konaní po vrátení veci krajským súdom. Súdny spis s rozhodnutím krajského súdu bol okresnému súdu vrátený 31. júla 2015 – okresný súd vo veci opäť rozhodol 14. novembra 2018, t. j. po 3 rokoch a 3 mesiacoch. Krajský súd vo svojom uznesení z 30. júna 2015 uložil okresnému súdu doplniť dokazovanie – predovšetkým vyhotovením znaleckého posudku, vypočutím súdneho znalca a zabezpečením geometrických plánov, ktoré by mohli byť podkladom na vykonanie petitu žaloby. Javí sa, že časový úsek 3 rokov a 3 mesiacov je neprimerane dlhý na doplnenie dokazovania v rozsahu, ktorý vyplýva z uznesenia krajského súdu.

28. V období po vrátení veci krajským súdom sa v postupe okresného súdu vyskytli obdobia nečinnosti – okresný súd po vrátení veci vykonal prvé pojednávanie 13. februára 2017, t. j. po 1 roku a 6 mesiacoch. V priebehu roka 2017 okresný súd opakovane rušil termíny pojednávania, ďalšie pojednávanie vykonal až po roku – 26. februára 2018. Za neefektívny postup možno považovať opakované rušenie termínov pojednávania – z dôvodov na strane súdu zrušil okresný súd pojednávanie dvakrát (pojednávania nariadené na 16. október 2017 a 10. september 2018), raz zrušil pojednávanie na žiadosť právnej zástupkyne sťažovateľov (pojednávanie nariadené na 17. január 2018) a trikrát na žiadosť žalobcu, resp. jeho právneho zástupcu (pojednávania nariadené na 6. november 2017, 4. december 2017 a 30. máj 2018).

29. Ústavný súd považuje za potrebné osobitne poukázať na postup okresného súdu v súvislosti s doplnením dokazovania – vypracovaním znaleckého posudku, resp. predložením geometrických plánov. V tomto smere vychádzal okresný súd zo zistenia, že súdny znalec Ing. Ivan Špaček, ktorý v napadnutom konaní vypracoval znalecký posudok, nevykonáva znaleckú činnosť. Vzhľadom na novú právnu úpravu žalobca navrhol, že predloží súkromný znalecký posudok podľa § 209 CSP. Na tomto základe okresný súd určil na pojednávaní 13. februára 2017 žalobcovi lehotu 3 mesiacov na predloženie súkromného znaleckého posudku. Dňa 12. mája 2017 – jeden deň pred uplynutím 3-mesačnej lehoty – žalobca oznámil okresnému súdu, že súkromný znalecký posudok nepredloží, a uviedol, že v napadnutom konaní boli predložené dôkazy, ktoré preukazujú

jeho vlastnícke právo. Následne na pojednávaní 26. februára 2018 okresný súd určil žalobcovi poslednú 2-mesačnú lehotu na predloženie súkromného znaleckého posudku (resp. geometrického plánu). Právny zástupca žalobcu predložil 24. apríla 2018 geometrický plán – identifikáciu parciel z 8. marca 2018 – a uviedol, že tento dokument sa nevzťahuje na celý posudzovaný pozemok a geometrický plán na zvyšnú časť pozemku predloží v dohľadnom čase. Žalobca napokon predložil na pojednávaní 24. septembra 2018 zameranie parciel – grafickú identifikáciu z 1. júla 2018 a uviedol, že geometrický plán nepredložil, keďže geodet mal uviesť, že geometrický plán nemožno vypracovať.

30. Postup okresného súdu vymedzený v bode 29 tohto nálezu, považuje ústavný súd za neefektívny a nesústredený, ktorý je vzhľadom na svoju intenzitu ústavne neakceptovateľný. Na jednej strane zo stanovísk zákonnej sudkyne, ktoré predniesla na jednotlivých pojednávaniach, je zrejmé, že sa usilovala o koordinovaný postup so súvisiacim konaním, v ktorom sa rozhodovalo o podobnom predmete. Rovnako tak zohľadňovala predmet konania z toho pohľadu, že išlo o určenie vlastníckeho práva, ktoré sa nepremlčuje, a jej snahou bolo konečným rozhodnutím stabilizovať právne vzťahy medzi stranami sporu tak, aby sa predišlo ďalším žalobám. Tento postup okresného súdu možno oceniť. Na druhej strane je však nutné konštatovať, že tento postup prekročil ústavne akceptovateľný rozmer – týmto postupom okresný súd jednostranne zvýhodňoval žalobcu na úkor žalovaných vrátane sťažovateľov. Zo súdneho spisu vyplýva, že okresný súd úplne rezignoval na aplikáciu takých inštitútov, ktoré by viedli k urýchleniu konania a k možnosti rozhodnúť v nepomerne kratšom čase. Okresný súd mohol žalobcovi pohroziť uložením poriadkovej pokuty podľa § 102 CSP, prípadne poriadkovú pokutu uložiť, a to aj opakovane – za nesplnenie uloženej povinnosti predložiť súkromný znalecký posudok. Okresný súd nijako neverifikoval tvrdenie, resp. argument, že v zozname súdnych znalcov je málo znalcov, preto vypracovanie geometrických plánov trvá neúmerne dlho. Okresný súd mohol od žalobcu žiadať predloženie dôkazu, že oslovil konkrétnych súdnych znalcov s ich stanoviskom, v akej lehote by boli schopní vypracovať znalecký posudok, prípadne geometrický plán. Okresný súd nevyvodil príslušné procesné dôsledky z podania žalobcu doručeného 12. mája 2017, v ktorom mu oznámil, že súkromný znalecký posudok nepredloží aj vzhľadom na jeho právny názor, že doteraz predložené dôkazy preukazujú

jeho vlastnícke právo. Obdobne sa nejaví, že okresný súd dôsledne aplikoval ustanovenia Civilného sporového poriadku o možnosti odročiť pojednávanie – predovšetkým § 183 ods. 2 a 3 CSP.

31. Na základe uvedeného ústavný súd, zohľadňujúc doterajšiu zjavne neprimeranú dĺžku napadnutého konania (takmer 9 rokov), obdobia nečinnosti okresného súdu v čase po vrátení veci krajským súdom a taktiež zjavne neefektívny a nesústredený postup okresného súdu po vrátení veci krajským súdom, dospel k záveru, že okresný súd vo veci sťažovateľov spôsobil vznik zbytočných prietáhov, čím porušil ich základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (bod 1 výroku tohto nálezu).

#### IV.

32. Podľa čl. 127 ods. 2 druhej vety ústavy ak porušenie práv alebo slobôd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

33. Pretože ústavný súd rozhodol o porušení základného práva sťažovateľov na prerokovanie ich veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu, prikázal okresnému súdu, aby vo veci konal bez zbytočných prietáhov (čl. 127 ods. 2 ústavy) a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa sťažovatelia nachádzajú (bod 2 výroku nálezu).

34. Okresný súd v napadnutom konaní meritórne rozhodol, rozsudok doručil stranám sporu, žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť súdny poplatok za odvolanie, odvolanie žalobcu doručoval žalovaným a vyjadrenia žalovaných doručil žalobcovi. Povinnosťou okresného súdu v danom štádiu konania bude vykonať prípadné ďalšie úkony súdu prvej inštancie v odvolacom konaní (napr. § 374 CSP) a následne vec bezodkladne predložiť odvolaciemu súdu na rozhodnutie o odvolaní (§ 377 CSP).

35. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie [obdobne § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde].

36. Podľa § 123 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, v ústavnej sťažnosti uvedie rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

37. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. napr. IV. ÚS 210/04).

38. Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti, ktoré uplatňuje aj ESLP pri rozhodovaní o spravodlivom finančnom zadosťučinení podľa čl. 41 dohovoru, ktoré priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti posudzovaného prípadu.

39. Sťažovatelia požadujú priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 5 000 €, ktoré odôvodňujú tým, že nehnuteľnosti nadobudli s pomocou hypotekárneho úveru, ktorý splácajú zo starobných dôchodkov, pritom dom a záhradu nemôžu v pokoji užívať. Dlhodobo prežívajú *„značné psychické príkorie, ktoré je spôsobené stavom právnej neistoty ohľadne majetku, ktorý žalobca sčasti považuje za svoj.“*. Uvádzajú, že ich *„duševné ako i fyzické zdravie je totálnym vyčerpaním z neistoty ďalšieho prežívania, nemožnosti užívania zakúpených nehnuteľností značne podlomené, sťažovateľ... bol v tomto roku dva krát hospitalizovaný v nemocnici. Súdne konanie nás vyčerpáva i po stránke finančnej, nakoľko sme zastúpení advokátskou kanceláriou, sami by sme vec absolútne nezvládli.“*

40. Vychádzajúc z doterajšej neprimeranej dĺžky napadnutého konania a prihliadajúc na obdobia nečinnosti okresného súdu a na výrazne neefektívny a nesústredený postup okresného súdu v napadnutom konaní, ústavný súd konštatuje, že v posudzovanej veci existujú dôvody na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Podľa názoru ústavného súdu konkrétnym okolnostiam posudzovanej veci zodpovedá priznanie finančného zadosťučinenia v sume 4 000 €. Sťažovatelia neuviedli, v akom pomere žiadajú priznať primerané finančné zadosťučinenie, preto sťažovateľom sumu primeraného finančného zadosťučinenia priznal spoločne a nerozdielne (bod 3 výroku tohto nálezu).

41. V súlade s § 135 ods. 1 zákona o ústavnom súde je okresný súd povinný sťažovateľom priznané finančné zadosťučinenie zaplatiť do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti nálezu.

42. Ústavný súd napokon rozhodol aj o náhrade trov právneho zastúpenia, ktoré sťažovateľom vznikli v konaní pred ústavným súdom.

43. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

44. Ústavný súd pri rozhodovaní o náhrade trov právneho zastúpenia sťažovateľov vychádzal z § 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13 ods. 2 a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“).

45. Ústavný súd priznal sťažovateľom náhradu trov právneho zastúpenia za 2 úkony právnej služby vykonané v roku 2018 (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti). Vzhľadom na skutočnosť, že vyjadrenie doručené ústavnému súdu 8. marca 2019 neobsahovalo žiadnu novú argumentáciu, ktorou by sťažovatelia podporili záver o ústavnej neudržateľnosti postupu okresného súdu v napadnutom konaní, ústavný súd náhradu trov konania za tento úkon sťažovateľom nepriznal.

46. Podľa Štatistického úradu Slovenskej republiky bola v 1. polroku roka 2017 (§ 1 ods. 3 vyhlášky) priemerná mesačná mzda v hospodárstve Slovenskej republiky vo výške 921 € (z toho jedna šestina v zmysle § 11 ods. 3 vyhlášky sa rovná sume 153,50 € a jedna stotina v zmysle § 16 ods. 3 vyhlášky sa rovná sume 9,21 €). Keďže išlo o spoločné úkony pri zastupovaní dvoch sťažovateľov, základná sadzba tarifnej odmeny sa zníži o 50 % za každého sťažovateľa (§ 13 ods. 2 vyhlášky), čo sa rovná sume 76,75 €. Vo svojom dôsledku uvedená skutočnosť znamená, že tarifná odmena za jeden úkon právnej služby predstavuje sumu 153,50 € ( $2 \times 76,75$  €).

47. Sťažovateľom patrí ako náhrada trov právneho zastúpenia náhrada za 2 úkony právnej služby v roku 2018 v zmysle § 11 ods. 3 vyhlášky spolu v sume 307 €. Zároveň im patrí režijný paušál v zmysle § 16 ods. 3 vyhlášky spolu v sume 18,42 €. Celková suma náhrady trov konania predstavuje po jej zvýšení o daň z pridanej hodnoty, ktorej platiteľkou je právna zástupkyňa sťažovateľov, sumu 390,50 € (bod 4 výroku tohto nálezu).

48. Priznanú náhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľov (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 CSP).

49. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

**P o u č e n i e :** Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. apríla 2019